

1890

ԻՍԺԱՆՊՈԼ 28 ՅՈՒՆԻՍ

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ՍԷՏԱՆՏԱ ԻԻՋԻՆՃԻԻ ՆԱԲՈԼԵՐՆ

Ժեներալ Բաժժ, սեպտեմբեր 1-ին վաղը օրան հալլէր իւզէրինէ, Յրանսա իմբէրաթօրուդունուն նէ սուրէթէ տէրիւմիլ օլմասը հազգընտա բէք աւէն պիր մալիւմաթ սանըլալէն Եք օլան, աթիտէքի տիգգաթա շաւան վագալարը նագչ ու պէտան իլլէմիլ տիր :

Միւսայիլէյն Ժեներալ, մէզքիւր տէհէթիլի կիւտէ, ալա իմբէրաթօրուն եանընտան սյրքլմաթիլ իտի :

Իմբէրաթօր Նարօլէօն, տէր Ժեներալ Բաժժ, Մէյ օրտուտու գօմանտանըլընը, Պագէնէ թէսլիմ իլլէտիքտէն սօնրա, Սիւիւտէ, Ժեներալ թրօչիլէրաթ կէլտի, քի միւսայիլէյն Ժեներալ տախի, Շալօնա կիթմէքտէ իտի: Ժեներալ թրօչիլ, օն սէքիլ թապուր կարտ Մօպիլ ասքէրէրինի ալալ Բարիսէ կէթիւրէրէք, Իմբէրաթօրու, Մագ-Մահօնուն եանընտա պըրօգտը: Մագ-Մահօն, Պագէնին իմտաորընա գօշմագ իւզրէ, Հարպիլէ նագըրընտան զաթիլ էմիլէր ախ իլլէմիլ իտի :

Իմբէրաթօր, Մագ-Մահօնուն հիւ պիր եարաըլընը պէնէնմէտի իսէ տէ, իթտիլի չէլլէրէ ալա միւտախէլէ տախի իթմէլ իտի :

Չաթէն օրտու գալիք պիր հալտէ, վէ թէլէրիւթը տախի պօղուք օլտուքտան պալզա, Պօմնա գատար ուզուն եօլմուլըլար իլէ, տահա զիւտաթ պօղուք պիր հալ քէսպ իթմիլ իտի :

Անագ օգտուտուն 30 ունու կիւնիւ կիծէսի իտի քի, Մագ-Մահօն, Սթէնէյտէն կէլմէքտէ օլան Ալմանեա օրտուտունուն պիւլիւք գըմըր գարըսընտա պուլունտուդունու անլաուր, վէ Մէյէ կիթմէրլիւք էքքէրընտան վագ կէլիպ: Սէտան տօղրու կէրիլ չէրիլլէյն մէհպուր օլտուգունուն փարգընա վարտը :

Գարինեանտա եօրիւնլուք ալմագտա օլան իմբէրաթօր, իլլէրին հալինտէն իսպէրտար օլտուքտա, տէր հալ եօլա չքգտը, վէ եարը կիծէտէն պիր սաաթ էլիլլէ, Սէտանա վասըլ օլտու :

Միւսայիլէյն հագընթէրինէ թէքլիք իտիլտի քի, Մէզիւրէ կիտիպ, Ժեներալ Վինսանըն գօմանտաթ թահթընտա պուլունուն Ա3 իւնիւ ֆըրգայի օրտուտու պուլուն, վէ մէզքիւր օրտու իլէ, էմիլիէթի հալ իւզրէ, Բարիսէ տօղրու կէրիլ չէրիլլէն :

Իմբէրաթօր հագընթէրին, էօլլէ պիր հարէքէթիլէ ասաքիւրին զայլէթինի գըրմանեա գարար վէրտի :

Սապահա պիր սաաթ գալարագ, Մարէշալ Մագ-Մահօն, իմբէրաթօրա աստաթ կէօնտէրիպ, հիւնու մա պալաւնըմըլ օլմասընը, միւսայիլէյն հագընթէրինէ իսպէր վէրտի :

Իմբէրաթօր, տէր հալ աթընա պիւնիպ, մէյտանը մահարէպէյն գօշմագտա իքէն, եօլտա Մագ-Մահօնա րաաթ կէլտի քի, միւսայիլէյն Մարէշալ, վուլունուլ օլտուգունտան, մահարէպէյն մէյտանընտան պալզա պիր մահէլլէ նագլ իտիլմէքտէ իտի :

Իմբէրաթօր, Վասանիքըն գօմանտաթ թահթընտա պուլունուն, վէ թէհայիւրտէն գալընագ պիր չէհագաթալ տէօլիւմէքտէ օլան Պահիլէյն ասաքիւր ֆըրգաթա իտալ օլտու :

Կարմ սաաթ միւթէմտիլէն, քէնտի էթիւթիւրա եալան զուլալարա վէ զուլալուն տօղրուտա ալթընտա գալաթըգտան սօնրա, միւսայիլէյն հագընթէրին, քէնտի էրքեանը հարպընա էմիլ իլլէտի քի, հիւնու մա տագըգաթնա պէքմէքտէ օլան Ալմէք ասաքիւրի հիմանէսի թահթընտա օլարագ, կէրիլ չէրիլլէն :

Իմբէրաթօրուն եագընտա պուլունուն Ժեներալ Գաթիլէյն, Ժեներալ Բաժժուն էլ ինտէն թուլարագ չէօլլէ սէօլլէտի :

«Ալլահտան էօլլէ նիւալ իտէրիմ քի, պիլզաթ քէնտիմիլ մէզքիւր ըրմալըն իլլէն եուլարալմանալըմ» :

Իմբէրաթօրուն վէ քէնտի էրքեանը հարպընա պուլունտուգալը մահէլլ, հէր թարաֆտան եալան պիր ճէհէնէմ աթէլիլտէն եարըլմագտա վէ տէլիլք տէլիլք օլմագտա իտի :

Եօլ, սըլընտագ պիր մահէլլ տարանա ասքէրլէր, միւսիմմաթ արապուլար, վէ թօր արապալարը աթլարը իլլէ տօլմուլ իտի :

Էօլլէյն պիր սաաթ կէլտիքտէ, Վինի վէ Վինի ասաքիւր ֆըրգալարը պօղիւն Վիլիպ վէ օֆիլիալարընը տիլիմէյն վէրէք, Սէտանա տօղրու գալաթըլար, վէ Ժեներալ Լըպիւրին էմիլ իւզրէ, գալէա գաթուլարընը գալար պուլունտա, թըրմալարագ գալէա տիլարալարտան եօղարը չքգալա պալաթըլար :

Էօլլէտէն պիր սաաթ էվիլլէյն, իմբէրաթօր հագընթէրին, իլլէրին նէ հալտէ պուլունտանըն փարգընա վարմըլ իտի :

Միւսայիլէյն հագընթէրին, պէլ սաաթտան պէրու տէհէթիլ պիր աթէլ ալթընտա պուլունագտա իտի, Բենտի շալտի էրքեանը հարպընտան պուլունուն Ժեներալ տըր Գօլտօն վէ Գաթիլէն թըրքտէտան, թա քէնտի եանը պալզնտա, վէ քէնտ սուրէթտէ վուլունուլար իտի :

Բիւտաթ տաթիլիմիլ, Բրուսիալըլարըն հիւտապըլ թօրալընտան չքգալա տէհէթիլ աթէլէ տաեանա մալը պէր չէրիլլէյն հէնկեանտէ, իմբէրաթօրուն վէ քէնտի էրքեանը հարպընա տախի Սէտան տիլարալարտա տօղրու սիւրիւքէտի :

Իմբէրաթօր հագընթէրին, Սէտանա կիլտիքտէ, գաթիլ 30,000 նէֆէր ասաքիւր զայլէթիլէ գարմագալըլ պիր հալտէ օլարագ, չէհիլ իլլէնէ պուլունագտա իտիլլէր :

Հէր թարաֆտա, Գալմալարալարաթ թալմագտա իտի :

Իմբէրաթօր, Սէտան գաթուտունուն ասիլ քէթիլիսիւ իւզէրինտէն կէլմէքտէ իքէն, պալզնտան պիր եարտա ուզալըլտա պիր զուլալարա թալթալտը, վէ եանընտա պուլունուն իւքիլէն աթլարը կէպէրթտի :

Իմբէրաթօր, էն էլիլլէ, Մագ-Մահօնու կէօրմէյն կիթտի, պատէհու թէքըրալէն աթա պիլմէք իսթէտի, լաքին արթըլ սօգալար, էօլլէ պիր գալմագալըլ գալալալարըլ տօլմուլ իտի քի աթընը իւլիլթիլմէք միւսիլմէք սիլ իտի :

Միւսայիլէյն հագընթէրին, իքինի ճէհիլ էմանէթի գօնալընտա, իլլէրին կիտիլինէ պէքմէյն մէհպուր պուլունագտա իտի :

Ժեներալար Եթիլիլտիլէր, Պուլարալարթը գալըլ գօլմագալըլըն միւսիլմէք սիլ օլտուգունու պէտան իթտիլլէր :

Ֆէրտաթ կիւնիւ, թէսլիմ օլմագալըլ թէքիլիլինէ գալըլ գալար Վիլմիլ օլան Ժեներալ Բրիլ, չէօլլէ սէօլլէտի :

«Սիւր, պէն պիր ասքէրիմ, վէ զաթ հալմէթմալալիլիլիլ գուրթարըր իտիմ լաքին պուլունագալըլ, վէ օլ պալտէ հէր նէ թէքիլիլիլ իտիլլէր իսէ, պօշ չէյ իտի» :

Իմբէրաթօր տախի, աթիլտէքի ճէվապը վէրտի :

«Բէնտի շալաթըր գուրթարմագ իւլին, պիր նէֆէր ասքէրին պիլլէ էօմրիւնիլ ֆէտա իտէմէյն, վէ օրտունուն գատէրի հէր նէ օլաճագ իսէ, պէն տախի մէզքիւր գատէրէ տախիլ օլմա եա գարար Վիլմիլիլ տիր» :

Պատէհու իմբէրաթօր հագընթէրին, Ժեներալարը, սըգը սըգընա սօրուպ սըգըլարագտան սօնրա, Լըպիւրին կէօնտէրտի քի, կիտիպ Ժեներալ Վիլմիլ ֆէնի պուլուն, վէ գալիլա եալմագ իթմէքտէն պիր իւլմա գալմագալըլ օլտուգու իլլէն, տիւլմէտէն միւթարէքէ թալալ կիլմէսինի, միւսայիլէյն Ժեներալա նալիլաթ իլլէսին :

Ալթիւսթիլիլուն տէհէթիլ պիր հալքէսպ իթմիլ օլտուգու պիր սաաթ տահա կէլտիքտէն սօնրա, Յրանսալ թօրաճու ասաքիւր, արթըլ տիւլմէնիլ թօրաթէլինէ գալըլըլ աթէլ իթմէքիլք թէքիլիլ պէսինէ տախի չքըլմաթըրնտան, իմբէրաթօր իլ գալէանըն թէքէսինէ պէնագ սոնագալը տիլմէք էմիլինի վիլմէքիլիլ, պիլզաթ քէնտի իւզէրինէ ալտը :

Բրուսիա Գըրալը, Սէտանըն թէսլիլ օլմասընը թալալ կիլմէք իւզրէ, տէր հալ քէնտի եալէրի հարպալարընտան պիլիսինի կէօնտէրտի, վէ իմբէրաթօր հագընթէրին, քէնտի շալաթըլէ վիլմէքէ, քէնտի օրտուտու իլլին տահա իլի շալթիլար էլտէ իտէպիլթիլ թէքիլքէրիլ իլլէ, օլ նալմաթ մէքթուպունու, պիր օֆիլիալ մարիլէթիլ իլլէ, Բրուսիա Գըրալընա կէօնտէրտի :

Ֆէրտաթ կիւնիւ, օթուլ նէֆէր Ժեներալարտան իպարէթ օլտուգու հալտէ, պիր հարպ տիլմէք գուրուլարագ, Եթիլիլ սէքիլ նէֆէր Ժեներալար, թէսլիլ օլմագալըլտան պալզա շալէ գալմագալըլ տըր տէլիլ գուրա վիլտիլլէր :

Իլլէ պուլուն Սէտան թէսլիլիլէթիլինի հիւքայէտի :

Իմբէրաթօր հագընթէրին, Մագ-Մահօնուն քէնտի օրտուտունու Շալօնտան Մուգոնա, վէ օնտան տախի Սէտանա կէթիլիլէն ֆէնիլիլ հարպընտան, սոլա իսպէրտաթ տէլիլ իտի :

Իտիլ իմբէրաթօր Սէտան վագալընա մէսուլ թուլմագալըլ տըր տէր Ժեներալ Բաժժ :

Հալթիլ Մագ-Մահօն տախի կէլլէն հօլտէմէք ալլընտա, աթիլտէքիլ սուրէթտէ եալմըլ իտիլ :

«Իմբէրաթօր թէլէմին օլապիլիլ քի, քէնտի շալաթըր մահաֆաղա իլլէմէք իլլին, մահարէպէտէ շահիտ պուլունուլ օլտուգու մ վագալարըն հալլինի տէլիլթիլմէք գալըլըլաճագ տէլիլիլ տիր» :

Ալաֆրանիս յուլիս 16 տա Շօնիլին տէմիլ Եօլ մէրքէլիլտէ, Նօնօնու կէնէ պիր գատէն, մէրքէլլին գօմանտանը օլան Բրուսիալը պիր իքինիլ օֆիլիալտան թօղաթ իէտի :

Գաթիլիլեւտա եագըլըլըլ իտէն Մ. Սիլլէյն սաթ քէս, մէզքիւր վագալը կէօղըրիլ իլլէ կէօրմիլ օլտուգունտան, անը տէր հալ Ալմանեանըն մահէլլիլ հիւքիլմէլինէ պիլտիլտիլ :

Իլլէ Ժեներալ տըր Մանիլէօֆէլտէն ալալ կիլլէտիլ ճէվապը աթիլտէ պէտան իտէրիլ :

Գաթիլիլեւտա 19 յուլիս 1871

Իֆէնտի Մահը հալլին 17 սինտէ թարաֆա ճիլանէմէ իրապ իլլէտիլլին մէքթուպ հագըլընտա սիլլէրէ չիւքանիլէթիլիլ պէտան իլլէրիլ, չիւքիլ մէզքիւր մէք

